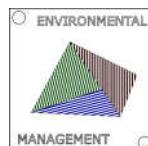

POMOC POSKYTOVANÁ ŠTÁTMI AKO VÝZNAMNÝ NÁSTROJ ENVIRONMENTÁLNEJ POLITIKY

Miroslav RUSKO – Milan PIATRIK

AIDS GRANTED BY STATES AS AN IMPORTANT TOOL OF ENVIRONMENTAL POLICY

ABSTRAKT

Vstup do EÚ zaväzuje Slovenskú republiku zabezpečiť transparentnosť a prehľadnosť v oblasti poskytovania štátnej pomoci.

Inštitút poskytovania štátnej pomoci zohráva dôležitú úlohu v environmentálnej politike. Poskytovatelia rovnako ako príjemcovia štátnej pomoci si musia byť vedomí právnych povinností stanovených zákonom. Ak nie je zmluvami ustanovené inak (Zmluva o fungovaní EÚ – konsolidované znenie, článok 107 Pomoc poskytovaná štátmi [pôvodný článok 87 ZES] C326/48, 26.12.2012), pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma systémy pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie vnútorného trhu. Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107, alebo ak zistí, že táto podpora sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.

KEÚČOVÉ SLOVÁ: štátna pomoc, environment, politika

ABSTRACT

The Slovak Republic is obliged with its accession to the EU to ensure transparency and clarity in the area of state aid provision. Institute of the state aid plays an important role in environmental policy. Both providers and recipients of the state aid must be aware of the legal obligations established by law. Save as otherwise provided in the Treaties (Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, Article 107 Aids granted by states [ex Article 87 TEC], any aid granted by a Member State or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Member States, be incompatible with the internal market. The Commission shall, in cooperation with Member States, keep under constant review all systems of aid existing in those States. It shall propose to the latter any appropriate measures required by the progressive development or by the functioning of the internal market. If, after giving notice to the parties concerned to submit their comments, the Commission finds that aid granted by a State or through State resources is not compatible with the internal market having regard to Article 107, or that such aid is being misused, it shall decide that the State concerned shall abolish or alter such aid within a period of time to be determined by the Commission.

KEY WORDS: state aid, environment, policy

ÚVOD

Podľa čl. 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ak nie je zmluvami ustanovené inak, „pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku

súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi¹. Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C262/01) konštatuje v bode 1.3 že, keďže pojem štátna pomoc je objektívna a právna koncepcia vymedzená priamom zmluve, ¹ toto oznámenie objasňuje, ako Komisia chápe článok 107 ods.1 zmluvy v zmysle výkladu Súdneho dvora a Všeobecného súdu (tzv. „súdy Únie“). Pokiaľ ide o otázky, ktoré ešte neboli zvažované súdmi Únie, Komisia vysvetlí, ako by sa v jej chápaní mal pojem štátna pomoc vykladať. Názory vyjadrené v tomto oznámení platia bez toho, aby bol nimi dotknutý výklad pojmu štátna pomoc súdmi Únie.² Primárnym referenčným zdrojom na účely výkladu zmluvy je vždy judikatúra súdov Únie.³

Medzi nástroje uplatňované v environmentálnej politike patrí účelové poskytovanie finančných zdrojov. Plnenie Európskej dohody o pridružení zaviazalo Slovenskú republiku zabezpečiť transparentnosť a prehľadnosť v oblasti poskytovania štátnej pomoci. Podľa Článku 64 Európskej dohody o pridružení bol pripravený zákon o štátnej pomoci. Národná rada Slovenskej republiky schválila dňa 26. augusta 1999 zákon č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2000. Táto právna norma bola čiastočne kompatibilná s právom Európskej únie.

Úplná kompatibilita bola dosiahnutá prijatím novely zákona o štátnej pomoci č. 434/2001 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1.11.2001. Zákon bol postupne dopĺňaný v súvislosti s prijatím viacerých právnych predpisov. Zákon rešpektoval základné princípy vyplývajúce z právnych predpisov EÚ, ktoré upravujú poskytovanie a monitorovanie štátnej pomoci.

Národná rada SR dňa 10. novembra 2015 schválila zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci). Zákon o štátnej pomoci nadobudol účinnosť dňa 1. januára 2016 a na jeho základe prešla pôsobnosť koordinátora pomoci z Ministerstva financií SR na Protimonopolný úrad SR.

Štátna pomoc (verejná podpora) je definovaná ako výhoda v akejkoľvek forme priznaná na základe výberu podnikom národnými orgánmi verejnej moci.⁴

Štátna pomoc v kontexte Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Štátnou pomocou (verejnou podporou) sú také opatrenia v prospech podnikov, ktoré spĺňajú nasledovné štyri kumulatívne kritériá:

- prevod verejných zdrojov (v čl. 107 ZFEÚ označené ako „štátne prostriedky“) a pripísateľnosť štátu,
- ekonomické zvýhodnenie príjemcu pomoci,
- selektívnosť opatrenia pomoci,
- vplyv na hospodársku súťaž,
- vplyv na vnútorný obchod EÚ.⁵

Podľa čl. 107 ZFEÚ sa pravidlá štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci vo všeobecnosti uplatňujú len vtedy, keď je príjemcom pomoci „podnik“ (v čl. 107 ZFEÚ označený ako „podnikateľ“). Podnikom sa rozumie každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na právne postavenie a spôsob jeho financovania. Hospodárskou činnosťou je každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a/alebo služieb na trhu. Označenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činnosti (tzn. podnikom môže byť napr. aj nezisková organizácia alebo príspevková organizácia za predpokladu výkonu hospodárskej činnosti).

Podľa čl. 108 ods. 3 ZFEÚ, Európska komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky.⁶

¹ Rozsudok Súdneho dvora z 22. decembra 2008, British Aggregates / Komisia, C-487/06P, ECLI:EU:C:2008:757, bod 111.

² Rozsudok Súdneho dvora z 21. júla 2011, Alcoa Trasformazioni / Komisia, C-194/09P, ECLI:EU:C:2011:497, bod 125.

³ Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C262/01). - [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2016/12/Oznamenie-o-pojme-pomoc_SK1.pdf

⁴ State aid control. - [on-line] Available on - URL: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html

⁵ O štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/>

⁶ Section 2 - Aids granted by States. - [on-line] Available on - URL: <http://www.lisbon-treaty.org/wcm/the-lisbon-treaty/treaty-on-the-functioning-of-the-european-union-and-comments/part-3-union-policies-and-internal-actions/title-vii-common-rules-on-competition-taxation-and-approximation-of-laws/chapter-1-rules-on-competition/section-2-aids-granted-by-states.html>

Členské štáty Európskej únie sú preto vo všeobecnosti povinné pred poskytnutím štátnej pomoci notifikovať plánované poskytnutie štátnej pomoci Európskej komisii, tzn. požiadať Európsku komisiu o schválenie poskytnutia štátnej pomoci (všeobecná notifikačná povinnosť).

Žiadosť o schválenie poskytnutia štátnej pomoci sa Európskej komisii predkladá (notifikuje) v súlade s § 9 ods. 4 zákona o štátnej pomoci prostredníctvom Protimonopolného úradu SR v slovenskom jazyku na príslušnom notifikačnom formulári.

Výnimky zo všeobecnej notifikačnej povinnosti:

- minimálna pomoc,
- skupinové výnimky,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém štátnej pomoci,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém minimálnej pomoci.

V týchto prípadoch je možné poskytnúť pomoc bez jej predchádzajúcej notifikácie Európskej komisii, musia byť však splnené všetky podmienky stanovené zákonom o štátnej pomoci a príslušnou legislatívou Európskej únie.⁷

Na základe tzv. Európskych dohôd, ktoré založili združenie medzi troma Európskymi spoločenstvami (ES) a ich členskými štátmi na jednej strane a postkomunistickými štátmi na strane druhej sa uskutočnilo pridruženie krajín strednej a východnej Európy k Európskej únii. Zbližovanie sa s vnútorným trhom je potrebné odlišovať od vstupu do EÚ, pri ktorom prichádza k prijatiu celého *acquis communautaire*. Tzv. „Biela kniha“ určuje kľúčové opatrenie v každom sektore vnútorného trhu a navrhuje postup pri aproximácii legislatívy.^{8, 9}

Rovnaká dôležitosť sa pripisuje vytvoreniu potrebných štruktúr pre zavedenie a zabezpečenie dodržiavania zákonodarstva. Zahnutie legislatívy vzťahujúcej sa na oblasť hospodárskej súťaže (HS), sociálnej a environmentálnej politiky, ktorých niektoré časti sú pre fungovanie vnútorného trhu životne dôležité, zaisťuje vyrovnaný prístup. Príloha Bielej knihy načrtáva legislatívnu situáciu, podmienky na uplatňovanie legislatívy a postupnosť v procese aproximácie.¹⁰ Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie, ako aj ich protokolov a príloh v znení zmien a doplnení vyplývajúcich z Lisabonskej zmluvy podpísanej 13. decembra 2007 v Lisabone nadobudla platnosť 1. decembra 2009.

Základ právnej úpravy kontroly podpory poskytovanej štátmi zostal nezmenený od podpisu Zmluvy o založení EHS v roku 1957.¹¹ Základné pravidlá pre kontrolu verejnej podpory boli obsiahnuté v článkoch

- 92 až 94 Zmluvy o Európskej únii - tzv. Maastrichtská zmluva,¹²
- 87 až 89 Zmluvy o Európskej únii - tzv. Amsterdamské znenie.¹³
- 107 až 109 Zmluvy o Európskej únii / Zmluva o fungovaní Európskej únie (Konsolidované znenie)¹⁴

Od podpisania Rímskej zmluvy v roku 1957 je politika štátnej pomoci neoddeliteľnou súčasťou politiky hospodárskej súťaže a úlohou Európskej komisie je predchádzať tomu, aby pomoc, ktorú poskytujú členské štáty, neprimerane narúšala hospodársku súťaž.¹⁵

⁷ O štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/>

⁸ Biela kniha (1995a) – Príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 3.5.1995, COM(95)163, konečné znenie. - Jori-press, Bratislava, 38 pp.

⁹ Biela kniha (1995b) – Príloha - príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 10.5.1995, COM(95)163, konečné znenie/2. - Jori-press, Bratislava, 467 pp.

¹⁰ Rusko, M. - Balog, K., 2004: Štátna pomoc na životné prostredie a regióny v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Akademická Dubnica 2004 : II. diel. - Bratislava : STU v Bratislave, ISBN 80-227-2076-3. - s. 489-492

¹¹ ÚOHS (2000): Veřejná podpora – Příručka pro poskytovatele a příjemce veřejné podpory. – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Brno, 28 pp.

¹² Strážnická V. (1998): Zmluva o Európskej únii – s úplným znením Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. – SAP, Bratislava, 358 pp.

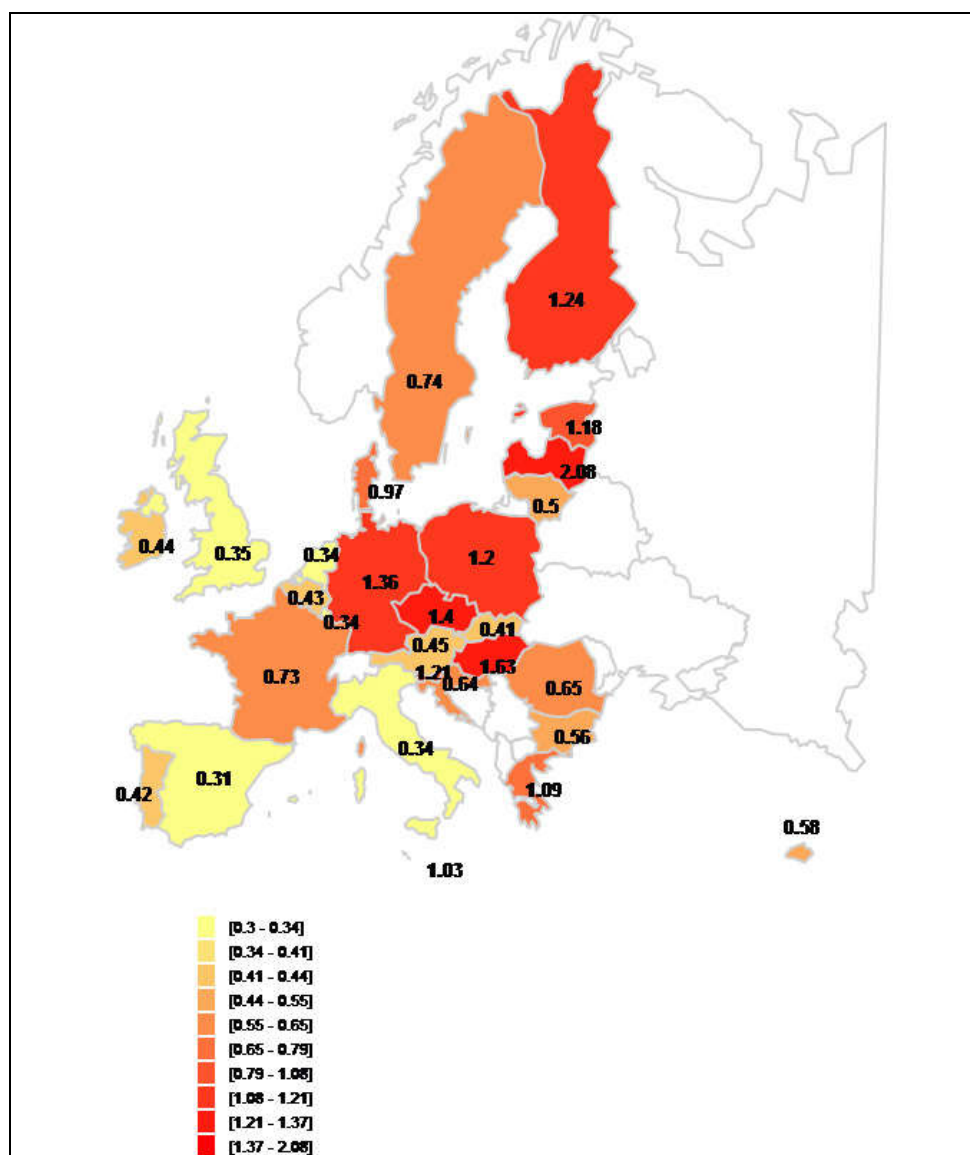
¹³ Strážnická V. (1999): Zmluva o Európskej únii – amsterdamské znenie. Platné znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. - SAP, Bratislava, 207 pp.

¹⁴ Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, 2012/C 326/01, Úradný vestník EÚ, L 341/10, 18.12.2013, https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/c_32620121026sk.pdf

¹⁵ Akčný plán štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009. - KOM(2005) 107 v konečnom znení, Brusel 7.6.2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52005DC0107>

Pojem štátna podpora nie je legálne definovaný v žiadnom článku ani v žiadnom ustanovení primárneho práva EÚ. Pojem štátna podpora je potrebné vykladať v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ). Dotácia býva v zmysle uvedeného označovaná ako platba v hotovosti alebo v naturáliách alebo ako iný účel podpory podniku, napríklad uhradenie kúpnej ceny kupujúcim alebo spotrebiteľom za tovar alebo služby, ktoré podnik produkuje. Štátna podpora vo forme pomoci je podobný koncept, ktorý na rozdiel od finančnej podpory kladie dôraz na konkrétny účel pomoci.

Pomoc je zameraná na konkrétny cieľ, ktorý je bez nej obvykle nemožné dosiahnuť. Štátna podpora vo forme pomoci je extenzívnejší pojem ako pojem dotácia, pretože zahŕňa aj zásahy, ktoré v rôznych formách znižujú náklady podniku, a ktoré bez toho, aby boli dotáciami v presnom zmysle slova, sú rovnakej povahy a majú rovnaké účinky.¹⁶

Obr. 1 - Výdavky na štátnu pomoc ako % HDP (2014)¹⁷

¹⁶ Štátna podpora v európskom kontexte. - [on-line] Available on - URL: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/ine/5136-statna-podpora-v-europskom-kontexte>

¹⁷ State Aid Scoreboard. - [on-line] Available on - URL: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

Problematika štátnej pomoci v Zmluve o fungovaní Európskej únie

Tab. 1 Pravidlá pre pomoc poskytovanú štátmi [upravené podľa ^{18, 19]}

základné znaky štátnej pomoci (podpory) ²⁰	poskytovanie členským štátom EÚ (existencia súvislosti medzi konaním štátu a jeho prostriedkami na jednej strane a podporou na strane druhej)	
	jej pôvod z verejných prostriedkov (rozpočtu, ku ktorému má štát prístup alebo vplyv)	
	zvýhodňovanie príjemcu v hospodárskej súťaži (podnik alebo odvetvie výroby) bez ohľadu na formu, dôvody alebo ciele.	
štátna pomoc	opatrenia v prospech podnikov, ktoré spĺňajú nasledovné štyri kumulatívne kritériá ²¹	prevod verejných zdrojov (v čl. 107 ZFEÚ označené ako „štátne prostriedky“) a pripísateľnosť štátu
		ekonomické zvýhodnenie príjemcu pomoci
		selektívnosť opatrenia pomoci
		vplyv na hospodársku súťaž a vnútorný obchod EÚ
nezlučiteľnosť s vnútorným trhom ²²	ak nie je zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narušuje hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom , pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. (čl. 107 ods. 1 ZFEÚ)	
zlučiteľnosť s vnútorným trhom ²³	pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom (čl. 107, ods.2):	pomoc sociálnej povahy poskytovaná jednotlivým spotrebiteľom za predpokladu, že sa poskytuje bez diskriminácie vo vzťahu k pôvodu výrobkov; pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami. ²⁴
	pomoc možno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom (čl. 107, ods.3)	pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou, ako aj na podporu regiónov uvedených v článku 349, pričom sa zohľadní ich štrukturálna, hospodárska a sociálna situácia; pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu; pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom; pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Únii v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom; iné druhy pomoci, ako ich vymedzia rozhodnutia Rady prijaté na návrh Komisie. ²⁵ x

Problematiky štátnej pomoci v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa týka Tretia časť: Vnútorné politiky a činnosti únie – Hlava VII: Spoločné pravidlá pre hospodársku súťaž, zdaňovanie a aproximáciu práva. - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: pomoc poskytovaná štátmi:

- Článok 107 (bývalý článok 87 ZES) ²⁶
- Článok 108 (bývalý článok 88 ZES) ²⁷

¹⁸ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie - TRETIA ČASŤ: VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE - HLAVA VII: SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: Pomoc poskytovaná štátmi - Článok 107 (bývalý článok 87 ZES) Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0091 – 0092. – [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>

¹⁹ O štátnej pomoci. – [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/> [issue date: 2015-10-20]

²⁰ Štátna podpora v európskom kontexte. – [on-line] Available on - URL: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/ine/5136-statna-podpora-v-europskom-kontexte>

²¹ O štátnej pomoci. – [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/> [issue date: 2015-10-20]

²² Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

²³ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

²⁴ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie - TRETIA ČASŤ: VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE - HLAVA VII: SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: Pomoc poskytovaná štátmi - Článok 107 (bývalý článok 87 ZES) Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0091 – 0092. – [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>

²⁵ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie - TRETIA ČASŤ: VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE - HLAVA VII: SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: Pomoc poskytovaná štátmi - Článok 107 (bývalý článok 87 ZES) Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0091 – 0092. – [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>

²⁶ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

- Článok 109 (bývalý článok 89 ZES) ²⁸

Zásady riadenia štátnej pomoci na životné prostredie ES

Koncepcia environmentálnej politiky ES sa premietala do environmentálnych akčných plánov (Environment Action Programme - EAP). ²⁹ V prvom (1973) a druhom (1977) z nich sa uvádza veľký počet kľúčových opatrení, ktoré treba zrealizovať na európskej úrovni. Od roku 1983 sa postupne presadzuje princíp: prevencia je lepšia, účinnejšia, menej nákladná ako nápravné opatrenia prijímané až potom, čo došlo k environmentálnym škodám. ³⁰ Rovnako dôležitý je ďalší princíp: presvedčenie o ekonomickej a environmentálnej potrebe prísnych štandardov ochrany ŽP, ktoré treba uplatňovať v tesnej súvislosti s ekonomickým rastom a vytváraním nových pracovných miest. Zmena stratégie – prechod od nápravných, korektívnych akcií k preventívnym akciám je vo výraznej podobe zakotvená v piatom EAP. ³¹ Piaty EAP "K trvalej udržateľnosti" ³² predstavoval prelom v prístupe ES v oblasti ŽP uplatňovanom v 70. a 80. rokoch. Tento tzv. korekčný prístup kládol dôraz na normy, ktorých účelom bolo reflektovať hlavné otázky environmentálnej politiky. Nový prístup zdôrazňoval potrebu uskutočňovania dlhodobej politiky s cieľom podporovať TUR. Cieľom bolo dosiahnutie rovnováhy rozvoja európskej ekonomiky s potrebou ochrany ŽP na trvalom základe. ³³

Hlavné zásady environmentálnej politiky EÚ sú obsiahnuté v programoch EÚ zameraných na ochranu životného prostredia:

1. environmentálny akčný program	(1973 – 1976) ³⁴
2. environmentálny akčný program	(1976 – 1978) ³⁵
3. environmentálny akčný program	(1982 – 1986) ³⁶
4. environmentálny akčný program	(1987 – 1992) ³⁷
5. environmentálny akčný program „Smerom k udržateľnosti“	(1993 – 2000) ³⁸
6. environmentálny akčný program "2010: Naša budúcnosť, naša voľba"	(2002 – 2012) ^{39, 40, 41}
7. environmentálny akčný program „Dobrá život v rámci možností našej planéty“	(2012 – 2020) ^{42, 43}

Súčasný 7. environmentálny akčný program pokrýva obdobie do roku 2020. Kľúčovou črtou programu je ochrana a zlepšovanie prírodného kapitálu, podpora lepšieho využívania dnešných zdrojov a urýchlený prechod na nízko-uhlíkové hospodárstvo. Program má podporiť trvalo udržateľný rast, vytváranie nových pracovných príležitostí a vytvoriť tak z EÚ zdravšie a lepšie miesto pre život. ⁴⁴

Program je zameraný na prioritné ciele::

²⁷ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E108&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

²⁸ Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115, 09/05/2008 S. 0093 – 0093. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E109&from=EN> [issue date: 2016-10-20]

²⁹ Rusko, M., 2007: Environmentálna politika. - In: Planeta. ISSN 1801-6898. Roč. XV, č. 2 (2007), s. 14-16

³⁰ Rusko, M. - Česnek, K., 2002: Schvaľovanie štátnej pomoci na životné prostredie. - In: XXI. Plavebné dni 2002. s. 348-354

³¹ Štíbl D. (1998): Európska únia – encyklopédia. - SPRINT, Bratislava, 432 pp.

³² Piaty environmentálny akčný program "K trvalej udržateľnosti" prijatý v roku 1993, (OJ C 138, 17.5.1993)

³³ Rusko, M., 2006: Environmentálna a regionálna štátna pomoc v Európskej únii a Slovenskej republike. Environmental and regional state aid in the European Union and Slovak Republic. - In: Monitorovanie a hodnotenie stavu životného prostredia VI: Zborník referátov. - Zvolen: TU, ISBN 80-228-1685-X. - s. 281-289

³⁴ A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (first programme), OJ C 62, 31.7.1973, p. 16

³⁵ A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (second programme), OJ C 178, 31.7.1976, p. 44

³⁶ A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (third programme), OJ C 182, 19.7.1982, p. 102

³⁷ A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (fourth programme), OJ C 156, 15.6.1987, p. 138

³⁸ Towards Sustainability - the European Community Programme of policy and action in relation to the environment and sustainable development (better known as The Fifth EC Environmental Action Programme). - [on-line] Available on - URL:

><http://ec.europa.eu/environment/actionpr.htm>< [cit.: 2011-08-03]

³⁹ 6. environmentálny akčný program. - [on-line] Available on - URL: >http://www.eppgroup.eu/policies/envi/archive/kn_42_sk.asp< [cit.: 2011-07-02]

⁴⁰ Záverečné posúdenie 6. environmentálneho akčného programu poukazuje na pokrok v oblasti environmentálnej politiky – avšak aj na nedostatky pri jeho realizácii. - [on-line] Available on - URL:

><http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/996&format=HTML&aged=0&language=SK&guiLanguage=en>< [cit.: 2011-09-03]

⁴¹ The Sixth Environment Action Programme of the European Community 2002-2012. - [on-line] Available on - URL:

><http://ec.europa.eu/environment/newprg/final.htm>< [cit.: 2011-09-03]

⁴² Rozhodnutie EP a Rady o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020, „Dobrá život v rámci možností našej planéty“, V Bruseli 29. 11. 2012, COM(2012) 710 final, 2012/0337 (COD)

⁴³ The 7th Environment Action Programme. - [on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/action-programme/> [issue date: 2016-10-24]

⁴⁴ The 7th Environment Action Programme. - [on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/action-programme/> [issue date: 2016-10-24]

- Ochrana a zlepšenie prírodného kapitálu EÚ.
- Zvýšenie efektivity využívania zdrojov, podpora zeleného, konkurencieschopného, nízko-uhlíkového hospodárstva.
- Ochrana zdravia občanov EÚ pred nepriaznivými vplyvmi, rizikami a tlakmi spojenými s kvalitou životného prostredia.
- Zabezpečenie lepšieho vykonávania právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia.
- Zabezpečenie využívania najmodernejších poznatkov vedy pri tvorbe environmentálnej politiky.
- Zabezpečenie dostatočných zdrojov a investícií na podporu politiky v oblasti ochrany životného prostredia a klímy.
- Zlepšenie previazanosti environmentálnej legislatívy s ostatnou legislatívou.
- Posilnenie trvalej udržateľnosti miest v EÚ.
- Zlepšenie efektivity EÚ pri riešení regionálnych a globálnych problémov súvisiacich so životným prostredím a zmenou klímy.

Činnosť spoločnosti by sa nemala obmedzovať na reakciu na environmentálne problémy, ale tak ako je výslovne uvedené v článku 6 Zmluvy o ES zmenenej a doplnenej Amsterdamskou zmluvou, požiadavky ochrany ŽP sa musia integrovať do definície a implementácie celej politiky a činnosti spoločnosti a musia podporovať aktívnu účasť spoločensko-hospodárskych subjektov. Článok 174 zmluvy stanovuje, aby sa politika ES zakladala na princípe "znečisťovateľ platí". Náklady spojené s ochranou ŽP by firmy mali internalizovať tak, ako iné výrobné náklady. Na implementáciu tejto politiky ES používa rad nástrojov: reguláciu a najmä prijímanie noriem, ale aj dobrovoľné dohody alebo ekonomické nástroje.⁴⁵ Usmernenie spoločnosti o ŠP, ktoré komisia prijala v roku 1994, tvorí neoddeliteľnú súčasť environmentálnej politiky ES. Od roku 1994 sa uskutočnili tieto zmeny:

- od prijatia piateho EAP v oblasti ŽP, ktorý bol založený na princípe "znečisťovateľ platí" a internalizácii nákladov, mali firmy sedem rokov na to, aby sa prispôbili postupnému uplatňovaniu tohto princípu;
- správa komisie o piatom EAP z roku 1996 a hodnotiaca správa z roku 1999 opakovane uvádza potrebu zabezpečiť internalizáciu nákladov a využiť nástroje trhu na významný pokrok v zlepšovaní ŽP;
- využitie nástrojov trhu a správnu cenovú politiku obhajuje aj Kjótsky protokol o zmene klímy.

Podľa čl. 107 ZFEÚ sa pravidlá štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci vo všeobecnosti uplatňujú len vtedy, keď je príjmom pomoci „podnik“ (v čl. 107 ZFEÚ označený ako „podnikateľ“). Podnikom sa rozumie každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na právne postavenie a spôsob jeho financovania. Hospodárskou činnosťou je každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a/alebo služieb na trhu. Označenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činnosti (tzn. podnikom môže byť napr. aj nezisková organizácia alebo príspevková organizácia za predpokladu výkonu hospodárskej činnosti). Podľa čl. 108 ods. 3 ZFEÚ, Európska komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky.

Členské štáty Európskej únie sú preto vo všeobecnosti povinné pred poskytnutím štátnej pomoci notifikovať plánované poskytnutie štátnej pomoci Európskej komisii, tzn. požiadať Európsku komisiu o schválenie poskytnutia štátnej pomoci (všeobecná notifikačná povinnosť). Žiadosť o schválenie poskytnutia štátnej pomoci sa Európskej komisii predkladá (notifikuje) v súlade s § 9 ods. 4 zákona o štátnej pomoci prostredníctvom Protimonopolného úradu SR v slovenskom jazyku na príslušnom notifikačnom formulári.⁴⁶

Právna úprava poskytovania štátnej pomoci v SR

Dňa 31.3.1998 sa v Londýne začali vstupné rozhovory zo 6 uchádzačskými štátmi. V súlade so závermi helsinského summitu v decembri 1999 predstavitelia 15 členských krajín EÚ otvorili dňa 15.2.2000 so Slovenskou republikou tzv. Medzivládnu konferenciu o pristúpení. Konkrétne rokovania k prvým ôsmim (z celkového počtu 29) negociačným kapitolám sa začali dňa 28.3.2000. ŠP tvorí časť negociačnej pozície SR v kapitole č. 6 Hospodárska súťaž. V súlade s čl. 87 a 88 Zmluvy o založení ES a čl. 64 Európskej dohody o pridružení Ministerstvo financií SR v roku 1999 pripravilo zákon o štátnej pomoci. Prijatie zákona bolo

⁴⁵ Rusko, M., 2002: Právna úprava poskytovania štátnej pomoci na životné prostredie v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Euroregión Tatry - súčasť Zelených Karpát, s. 59-63

⁴⁶ O štátnej pomoci. -[on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/> [issue date: 2015-10-20]

vytýčené ako priorita v dokumentoch „Partnerstvo pre vstup“ a na základe tejto skutočnosti bolo prijatie tohto zákona stanovené ako krátkodobá priorita v „Národnom programe pre prijatie *acquis communautaire*“. Národná rada SR zákon č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci schválila 26.8.1999 a nadobudol účinnosť 1.1.2000.⁴⁷

Táto právna norma bola čiastočne kompatibilná s právom EÚ. Úplná kompatibilita bola dosiahnutá prijatím novely zákona o ŠP č. 434/2001 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1.11.2001.⁴⁸ Zákon rešpektoval základné princípy vyplývajúce z čl. 87 Zmluvy o založení ES (pôvodne čl. 92) a príslušné smernice EÚ, ktoré upravujú poskytovanie a monitorovanie ŠP (v dôvodovej správe k zákonu je použitý ekvivalentný termín "verejná podpora", aplikovaný napríklad v Českej republike - zákon č. 59/2000 Sb.⁴⁹

Cieľom Európskej dohody bolo rozšíriť vnútorný trh EÚ aj na trh SR a preto bolo logické, aby záväzok členských štátov EÚ ku kontrole ŠP bol rozšírený aj na SR.⁵⁰

Národná rada SR dňa 10. novembra 2015 schválila zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci).

Zákon o štátnej pomoci nadobudol účinnosť dňa 1. januára 2016 a na jeho základe prešla pôsobnosť koordinátora pomoci z Ministerstva financií SR na Protimonopolný úrad SR.⁵¹

Zákon č. 358/2015 Z. z. upravuje

- základné práva a povinnosti poskytovateľa štátnej pomoci a poskytovateľa minimálnej pomoci
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 360/2012 z 25. apríla 2012 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v prospech podnikov poskytujúcich služby všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 114, 26. 4. 2012).
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 352, 24. 12. 2013).
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva (Ú. v. EÚ L 352, 24. 12. 2013).
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ L 190, 28. 6. 2014).
- základné práva a povinnosti príjemcu štátnej pomoci a príjemcu minimálnej pomoci
- výkon štátnej správy v oblasti poskytovania štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

Protimonopolný úrad SR ako koordinátor pomoci plní tieto úlohy:

- vypracováva stanoviská k schémam pomoci vrátane ich dodatkov z hľadiska dodržiavania pravidiel Európskej únie pre pomoc,
- vypracováva stanoviská k návrhom na poskytnutie pomoci *ad hoc*,
- registruje schémy minimálnej pomoci,
- zabezpečuje metodickú činnosť a konzultačnú činnosť v oblasti pomoci,
- zabezpečuje spoluprácu pri schvaľovaní poskytovania novej štátnej pomoci medzi poskytovateľmi štátnej pomoci a Európskou komisiou a pri schvaľovaní zmien v existujúcej štátnej pomoci,
- zabezpečuje spoluprácu s Európskou komisiou na úseku vybavovania sťažností tretích strán,
- zabezpečuje školenia a šírenie informácií v oblasti pomoci,
- vypracováva súhrnnú správu o poskytnutej štátnej pomoci za predchádzajúci kalendárny rok,
- zabezpečuje spoluprácu s Európskou komisiou pri príprave právne záväzných aktov Európskej únie pre pomoc,
- vypracováva stanoviská k návrhom právnych predpisov Slovenskej republiky z hľadiska dodržiavania pravidiel Európskej únie pre pomoc.

Koordinátor pomoci plní aj iné úlohy vyššie neuvedené, ktoré pre koordinátora pomoci vyplývajú zo zákona č. 358/2015 Z. z. alebo z osobitných predpisov.

⁴⁷ Zákon NR SR č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci

⁴⁸ Zákon NR SR č. 434/2001 Z.z. o štátnej pomoci

⁴⁹ Zákon č. 59/2000 Sb. o verejnej podpore

⁵⁰ Rusko, M., 2002: Právna úprava poskytovania štátnej pomoci na životné prostredie v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Euroregión Tatry - súčasť Zelených Karpát, s. 59-63

⁵¹ Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Tab. 2 - Štátna pomoc v zmysle zákona o štátnej pomoci

Štátna pomoc v zmysle zákona zákon č. 358/2015 Z.z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov		
Základné pravidlá	pre poskytovanie štátnej pomoci (§ 3)	Štátnu pomoc možno poskytnúť podľa osobitných predpisov upravujúcich príslušné opatrenia pomoci, ak sú v súlade s pravidlami Európskej únie pre štátnu pomoc.
	pre poskytovanie minimálnej pomoci (§ 4)	Minimálnu pomoc možno poskytnúť podľa osobitných predpisov upravujúcich príslušné opatrenia pomoci, ak sú v súlade s pravidlami Európskej únie pre minimálnu pomoc
Štátnu pomoc možno poskytnúť (§ 3)	podľa osobitných predpisov upravujúcich príslušné opatrenia pomoci (♦), ak sú v súlade s pravidlami EÚ pre štátnu pomoc (♦♦)	(♦) Napríklad zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov ES v znení neskorších predpisov, zákon č. 185/2009Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj a o doplnení zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR v znení zákona č. 321/2014 Z. z., zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. (♦♦) Napr. čl.107 ods.3 Zmluvy o fungovaní EÚ, nariadenie EP a Rady (EÚ) č.1303/2013 zo 17.12.2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12. 2013) v platnom znení, nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17.6.2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26. 6. 2014), nariadenie Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25.6.2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní EÚ (Ú.v.EU L 193,1.7. 2014)
	najmä na ÚČELY	na rozvoj regiónov, pre malý podnik a stredný podnik, na uľahčenie prístupu k financovaniu pre malý podnik a stredný podnik, na výskum, vývoj a inovácie, na podporu vzdelávania, na podporu zamestnanosti, pre znevýhodnených zamestnancov a zamestnancov so zdravotným postihnutím, na ochranu životného prostredia, na náhradu škody spôsobenej určitými prírodnými katastrofami, na širokopásmové infraštruktúry, na kultúru a zachovanie kultúrneho dedičstva, na športové a multifunkčné rekreačné infraštruktúry, na miestne infraštruktúry, na podporu poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieckych oblastí, na podporu dopravy, na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie, na podporu rizikových finančných investícií, na podporu rybného hospodárstva, na účel neuvedený v §3, ods.2.písmenách a) až r), ak tak ustanovila Rada Európskej únie [čl. 109 Zmluvy o fungovaní Európskej únie] podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná [čl. 107 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie]
	Formy pomoci (§ 6)	Priama (poskytnutie výhody príjemcovi v peňažných prostriedkoch)
Nepriama (poskytnutie výhody príjemcovi v nepeňažnej forme)		štátna záruka alebo banková záruka poskytnutá za výhodnejších podmienok, ako sú trhové podmienky, úľava na dani, úľava na penále, pokute, sankčnom úroku alebo na iných sankciách, predaj nehnuteľného majetku štátu, vyššieho územného celku alebo obce za cenu nižšiu, ako je tržová cena, poradenská služba poskytnutá bezplatne alebo za čiastočnú úhradu, odklad platenia dane alebo povolenie zaplatenia dane v splátkach za výhodnejších podmienok, ako sú trhové podmienky, iná forma pomoci neuvedená v písmenách a) až f) § 6 zákona č. 358/2015 Z.z.
podľa schém štátnej pomoci		
ako individuálna štátna pomoc		

Žiadosť o schválenie poskytnutia štátnej pomoci sa Európskej komisii predkladá (notifikuje) v súlade s § 23 ods. 2 zákona o štátnej pomoci v slovenskom jazyku na príslušnom notifikačnom formulári.⁵²

Výnimky zo všeobecnej notifikačnej povinnosti:

- minimálna pomoc
- skupinové výnimky,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém minimálnej pomoci,
- individuálna pomoc poskytovaná na základe platných a účinných schém štátnej pomoci.

V týchto prípadoch je možné poskytnúť pomoc bez jej predchádzajúcej notifikácie Európskej komisii, musia byť však splnené všetky podmienky stanovené zákonom o štátnej pomoci a príslušnou legislatívou Európskej únie.⁵³

Inštitucionálne zabezpečenie výkonu štátnej správy v oblasti štátnej pomoci

Zákomom č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci bol zriadený Úrad pre štátnu pomoc (ÚŠP) ako orgán štátnej správy na preskúmanie, posudzovanie, hodnotenie, schvaľovanie štátnej pomoci, kontrolu jej poskytovania a evidenciu štátnej pomoci.

Úlohou úradu bolo posúdiť, či ŠP je v súlade so zákonom, ale aj s pravidlami poskytovania štátnej pomoci v krajinách EÚ. ÚŠP neposkytuje štátnu pomoc a nezasahuje do rozhodnutí poskytovateľa. Bez odsúhlasenia ÚŠP poskytnutá štátna pomoc (s výnimkou minimálnej pomoci - pomoc, ktorá u podnikateľa neprekročila súhrne v prepočte 100 000 EUR v priebehu troch po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov, okrem výnimiek uvedených v zákone), bola podľa zákona neoprávnená a príjemca ju musel vrátiť a poskytovateľ zaplatiť príslušné penále. V prípade, ak poskytovateľ poskytol podnikateľovi minimálnu štátnu pomoc, bol v zmysle zákona povinný oznámiť jej poskytnutie ÚŠP do 15 dní od jej poskytnutia. Príjemca tejto pomoci bol povinný oznámiť ÚŠP prijatie štátnej pomoci do 15 dní od jej prijatia.

Plnenie Európskej dohody o pridružení zaviazalo zmluvné strany zabezpečiť transparentnosť v poskytovaní štátnej pomoci. ÚŠP každý rok vypracovával a predkladal správu vláde SR a EÚ o poskytnutej štátnej pomoci. Prehľad schválenej a neschválenej štátnej pomoci bol prístupný na web stránke ÚŠP.⁵⁴ ÚŠP publikoval zoznam príjemcov štátnej pomoci vrátane účelu a výšky štátnej pomoci v Obchodnom vestníku.

V zmysle zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov koordinovalo štátnu pomoc vo vzťahu k poskytovateľom štátnej pomoci v SR a vo vzťahu k Európskej únii Ministerstvo financií SR.⁵⁵

Zákon o štátnej pomoci, od jeho účinnosti do 1. mája 2004, vymedzoval v § 6 až § 16 oblasti a činnosti, na rozvoj ktorých sa mohla poskytovať štátna pomoc, ako aj účely, na ktoré sa mohla štátna pomoc poskytnúť, vrátane určenia maximálnej intenzity. Nadväzne na čl. 88 a 89 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uvedené paragrafy boli dňom nadobudnutia platnosti Zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii zrušené.

Dňom nadobudnutia platnosti Zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii bol zrušený aj Úrad pre štátnu pomoc, ktorý bol zriadený zákonom o štátnej pomoci ako orgán štátnej správy. Úrad neposkytoval štátnu pomoc a ani nezasahoval do rozhodnutí komu má poskytovateľ štátnu pomoc poskytnúť. Jeho hlavnou úlohou bolo posúdiť, či štátna pomoc, ktorú chcel poskytovateľ poskytnúť, je v súlade so zákonom o štátnej pomoci, a to čo do jej výšky účelu, ako aj či sú splnené podmienky na jej poskytnutie.

S účinnosťou od 1. mája 2004 poskytnutie novej štátnej pomoci schvaľuje Európska komisia s výnimkou opatrení štátnej pomoci, ktoré spadajú pod príslušné nariadenie Európskej únie o skupinových výnimkách a minimálnej pomoci.

V súčasnosti je zákon o štátnej pomoci procesným predpisom, ktorý okrem úvodných ustanovení upravuje najmä výkon štátnej správy v oblasti štátnej pomoci a vymáhanie neoprávnenej štátnej pomoci.⁵⁶

Dňa 10. novembra 2015 bol schválený zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2016.⁵⁷

⁵² Schémy pomoci de minimis.-[on-line] Available on - URL:<http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-20]

⁵³ Schémy pomoci de minimis.-[on-line] Available on - URL:<http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-20]

⁵⁴ Prehľad schválenej a neschválenej štátnej pomoci – Úrad pre štátnu pomoc, Bratislava. - [on-line] Available on - URL: <http://www.usp.sk> [issue date: 2002-09-01]

⁵⁵ Schémy pomoci de minimis.-[on-line] Available on - URL:<http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-20]

⁵⁶ zákon č. 358/2015 Z. z., dôvodová správa. - [on-line] Available on - URL: <http://www.najpravo.sk/dovodove-spravy/rok-2015/358-2015-z-z.html>

⁵⁷ Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

V novom zákone o štátnej pomoci sa posilnila úloha koordinátora štátnej pomoci tak, aby jeho stanoviská a pozície boli záväzné. Súčasne sa vytvoril právny rámec pre zriadenie centrálného registra pre minimálnu pomoc a pre štátnu pomoc, ktorý by mal zahŕňať aj individuálnu pomoc a pomoc podliehajúcu všeobecnej skupinovej výnimke, vzhľadom na to, že transparentnosť, pokiaľ ide o poskytovanie štátnej pomoci je kľúčovým prvkom modernizácie pravidiel štátnej pomoci.

Pôsobnosť Ministerstva financií SR v oblasti koordinácie štátnej pomoci podľa doterajších všeobecne záväzných právnych predpisov v zmysle § 40y zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov prešlo na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.^{58, 59}

Poskytnutá štátna pomoc

V roku 2014 bola štátna pomoc poskytnutá v celkovej výške 322,14 mil. eur, z toho z národných zdrojov 189,86 mil. eur a zo zdrojov Európskej únie 132,28 mil. eur. Celková výška štátnej pomoci sa v roku 2014 v porovnaní s rokom 2013 zvýšila o 31,40 mil. eur, čo predstavuje zvýšenie o 10,80 %. V porovnaní s rokom 2013 sa štátna pomoc poskytnutá z národných zdrojov znížila o 5,24 mil. eur, čo predstavuje zníženie o 2,68 %. Štátna pomoc v roku 2014 bola poskytnutá formou dotácií a nenávratných finančných príspevkov (88,09%) a daňových úľav (11,91%), a to najmä na rozvoj regiónov (34,06%), na výrobu energie, prenos a rozvod (21,78%), na kultúru a záchranu kultúrneho dedičstva (19,95%) a na výskum a vývoj (9,04%).⁶⁰

V súčasnosti sú dostupné relevantné informácie o štátnej pomoci na web stránkach:

- štátna pomoc - Ministerstvo financií SR: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458>,⁶¹
- ročné správy o poskytnutej štátnej pomoci na web stránke: <http://www.statnapomoc.sk/?cat=8>,⁶²
- prijatím zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa stal koordinátorom pomoci Protimonopolný úrad SR [on-line] Available on – URL: <http://www.antimon.gov.sk/statna-pomoc/>

Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike

Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za príslušný rok 2015 sa predkladá na rokovanie vlády SR v súlade so zákonom o štátnej pomoci. Predložená správa sa vypracováva na základe podkladov, ktoré podľa § 16 ods. 4 zákona o štátnej pomoci predložili poskytovatelia štátnej pomoci. Forma a obsah predkladanej správy zodpovedajú požiadavkám Európskej komisie na predkladanie ročných správ o poskytnutej štátnej pomoci v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktoré vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania článku 93 Zmluvy o ES (Ú.v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1) v platnom znení. Správa faktograficky a sumárne zachytáva smerovanie štátnej pomoci od poskytovateľov štátnej pomoci k prijímateľom štátnej pomoci a zároveň prezentuje hlavné tendencie vo vývoji poskytovania štátnej pomoci. Správa hodnotí poskytnutú štátnu pomoc v príslušnom roku a dáva ucelený prehľad štátnej pomoci podľa účelov, kategórií a poskytovateľov štátnej pomoci.

Správy o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike sú dostupné na stránke:

<http://www.statnapomoc.sk/?cat=8>

Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2015 je dostupná na stránke:

<http://www.statnapomoc.sk/?p=3000>

V Správe o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2015 v druhej kapitole Horizontálna pomoc sú uvedené základné informácie o mape regionálnej pomoci a hodnotenie štátnej pomoci na rozvoj regiónov. Kapitola obsahuje údaje, týkajúce sa poskytnutia individuálnej štátnej pomoci a štátnej pomoci poskytovanej podľa schém štátnej pomoci na rozvoj regiónov v SR. V kapitole sa nachádzajú aj informácie o štátnej pomoci na kultúru a záchranu kultúrneho dedičstva, na výskum, vývoja inovácie, nezamestnanosť, na vzdelávanie a pre životné prostredie.

⁵⁸ Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

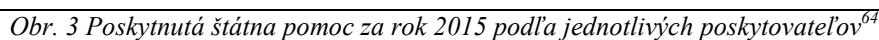
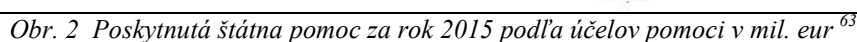
⁵⁹ O štátnej pomoci. -[on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/> [issue date: 2015-10-20]

⁶⁰ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014 Predkladacia správa. -[on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Predkladacia-sprava.pdf>, ><http://www.statnapomoc.sk/?p=1793>< [issue date: 2016-09-11]

⁶¹ Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on – URL:

<http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-08]

⁶² Ročné správy o poskytnutej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/?cat=8> [issue date: 2016-10-08]

105. [on-line] Available on - URL: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/250127/250127_1548744_63_2.pdf

Regióny NUTS2 (SK 03 Stredné Slovensko a SK 04 Východné Slovensko) sú oprávnené na štátnu pomoc podľa článku 107(3)(a) Zmluvy o fungovaní EÚ s maximálnou intenzitou štátnej pomoci 35 % GGE.

Región NUTS2 (SK 02 Západné Slovensko) je oprávnený na štátnu pomoc podľa článku 107(3)(a) Zmluvy o fungovaní EÚ s maximálnou intenzitou štátnej pomoci 25 % GGE.

Región NUTS2 (SK 01 Bratislavský kraj) nie je oprávnený na regionálnu pomoc podľa výnimky uvedenej v článku 107(3)(a) Zmluvy o fungovaní EÚ, ani podľa výnimky uvedenej v článku 107(3)(c) Zmluvy o fungovaní EÚ. Ide o tieto časti: LAU1-102 okres Bratislava II, LAU1-103 okres Bratislava III, LAU1-104 okres Bratislava IV, LAU2-529435 Bratislava-Čunovo, LAU2-529443 Bratislava-Jarovce, LAU2-529494 Bratislava-Rusovce, LAU1-106 okres Malacky, LAU1-108 okres Senec.

Podľa mapy regionálnej štátnej pomoci pre investičné projekty s oprávnenými výdavkami nepresahujúcimi 50 mil. eur sa predmetné stropy intenzity štátnej pomoci zvyšujú o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky v zmysle vymedzenia v odporúčaní Komisie zo 6. mája 2003 týkajúcom sa vymedzenia mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003). Pre veľké investičné projekty s oprávnenými výdavkami presahujúcimi 50 mil. eur je tento strop predmetom úpravy v súlade s bodom 20 písm. c) usmernení o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014–2020.

Právna úprava poskytovania štátnej pomoci na životné prostredie

Aktuálne pravidlá pre posudzovanie horizontálnej štátnej pomoci sú uvedené v Nariadení Rady (EÚ) č. 733/2013 z 22. júla 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 994/98 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci.^{66, 67}

Pravidlá pre poskytovanie štátnej pomoci na životné prostredie sú špecifikované v:

- Oznámení Komisie - Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (2014/C 200/01)
- Usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, Ú. v. C 82, 1.4.2008, s. 1, (Zdroj: www.europa.eu.int/eur-lex/sk) - platné od 2.4.2008
- Usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, Ú. v. ES C 37 z 3.2.2001, s.3 (Zdroj: www.europa.eu.int/eur-lex/sk) - platné do 1.4.2008.⁶⁸

V „Akčnom pláne štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009“ Komisia uviedla, že opatrenia štátnej pomoci môžu byť niekedy efektívnymi nástrojmi na dosiahnutie cieľov spoločného záujmu.⁶⁹ Za určitých podmienok môže štátna pomoc korigovať zlyhania trhu, čím sa zlepši jeho fungovanie a podnieti konkurencieschopnosť. Môže pomôcť podporiť udržateľný rozvoj bez ohľadu na korekciu zlyhaní trhu. Akčný plán štátnej pomoci zdôraznil, že ochrana životného prostredia môže poskytnúť príležitosti na inováciu, vytvoriť nové trhy a zvýšiť konkurencieschopnosť zefektívnením využívania zdrojov a novými investičnými príležitosťami. Za určitých podmienok štátna pomoc môže napomáhať týmto cieľom, a tým prispieť k základným cieľom lisabonskej stratégie udržateľnejšieho rastu a zamestnanosti.

Rozhodnutie č. 1600/2002/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. júla 2002, ktorým sa ustanovuje šiesty environmentálny akčný program Spoločenstva⁷⁰, identifikuje prioritné oblasti pre opatrenia s cieľom chrániť životné prostredie. Prioritné oblasti sú:

- zmena klímy,
- príroda a biodiverzita,
- životné prostredie a zdravie (Poznámka: zdravie nie je predmetom týchto usmernení.)
- prírodné zdroje a odpad.

⁶⁶ Nariadenie Rady (EÚ) č. 733/2013 z 22. júla 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 994/98 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: http://www.mfsr.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=5580&documentId=10216 [issue date: 2016-10-21]

⁶⁷ Pravidlá pre posudzovanie horizontálnej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=5580> [issue date: 2015-10-21]

⁶⁸ Životné prostredie. - [on-line] Available on - URL: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=5583> [issue date: 2016-10-21]

⁶⁹ Akčný plán štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009. - KOM(2005) 107 v konečnom znení, Brusel 7.6.2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52005DC0107>

⁷⁰ Ú. v. ES L 242, 10.9.2002, s. 1.

Primárnym cieľom kontroly štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia je zabezpečiť, aby opatrenia štátnej pomoci viedli k zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia v porovnaní so stavom bez pomoci, a zabezpečiť, aby pozitívne účinky pomoci prevažovali nad jej negatívnymi účinkami, pokiaľ ide o narušenie hospodárskej súťaže, zohľadňujúc zásadu „znečisťovateľ platí“ stanovenú článkom 174 Zmluvy o ES.

Na ochranu životného prostredia bola v roku 2014 poskytnutá štátna pomoc colnými úradmi a MŽP SR 239 prijímateľom, v celkovej výške 26,08 mil. eur. Colné úrady poskytli štátnu pomoc formou daňového zvýhodnenia 237 prijímateľom v celkovej výške 22,59 mil. eur prostredníctvom nasledovných schém štátnej pomoci:

- daňové zvýhodnenie na podporu rozvoja používania pohonných látok z obnoviteľných zdrojov, vyplývajúce zo smernice Rady 2003/96/ES (Biopalivá), schéma štátnej pomoci, č. N 360/2006. Štátna pomoc bola poskytnutá 7 prijímateľom v celkovej výške 2,46 mil. eur.
- daňové zvýhodnenie uplatňované na elektrinu, uhlie a zemný plyn podľa smernice Rady 2003/96/ES o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, schéma štátnej pomoci, č. NN 63/2009. Štátna pomoc bola poskytnutá 230 prijímateľom v celkovej výške 20,13 mil. eur.

Poskytovanie štátnej pomoci na životné prostredie v SR

MŽP SR poskytlo podľa Schémy štátnej pomoci na ochranu životného prostredia v oblasti ochrany ovzdušia a minimalizácie nepriaznivých vplyvov zmeny klímy pre programové obdobie/roky 2007–2013 (skupinová výnimka), č. X 588/2009 štátnu pomoc 2 prijímateľom v celkovej výške 3,49 mil. eur.⁷¹

V roku 2014 v porovnaní s rokom 2013 sa výška štátnej pomoci na predmetný účel znížila o 7,52 mil. eur, t. j. o 22,38 %. (tab. 3 až tab. 5).

Tab. 3 Poskytnutá štátna pomoc pre životné prostredie v roku 2014⁷²

Rok	2014	2015	
Výška pomoci	26,08	30,16	mil. €
	8,10	6,84	% z celkovej pomoci
Forma pomoci	86,62	72,31	% daňové zvýhodnenie
	13,38	27,69	% nenávratný finančný príspevok
Poskytovateľ			Colné úrady,
			Ministerstvo životného prostredia SR

Tab. 4 Výška poskytnutej štátnej pomoci pre životné prostredie podľa rokov^{73, 74, 75, 76, 77, 78, 79}

	Výška poskytnutej štátnej pomoci pre životné prostredie podľa rokov							
	ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mil. €		75,03	87,33	22,39	13,22	33,60	26,08	30,16
% z celkovej pomoci		17,04	19,18	6,35	4,50	11,56	8,10	6,84

⁷¹ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2015, s.15 - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Sprava.pdf> [issue date: 2016-10-07]

⁷² Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2015, s.15 - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Sprava.pdf> [issue date: 2016-10-07]

⁷³ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2015. Protimonopolný úrad SR. Bratislava, máj 2016, s.44. - [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2016/09/04_Vlastny-material3.pdf

⁷⁴ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2015, s.15 - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Sprava.pdf> [issue date: 2016-10-07]

⁷⁵ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2013. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2013.pdf

⁷⁶ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2012. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskyt_SP_2012.pdf

⁷⁷ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2011. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2011.pdf

⁷⁸ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2010. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3.Sprava_o_poskyt_SP_v_SR_za_rok_2010.pdf

⁷⁹ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2009. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2010. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskytnutej_st_pom.pdf

Tab. 5 Forma poskytnutej štátnej pomoci pre životné prostredie podľa rokov ^{80, 81, 82, 83, 84, 85, 86,}

	Forma poskytnutej štátnej pomoci pre životné prostredie podľa rokov							
	ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
% daňové zvýhodnenie	♦	♦	♦	♦	♦	90,95	86,62	72,31
% nenávratný finančný príspevok	♦	♦	♦	♦	♦	9,05	13,38	27,69
% daňová úľava	♦	♦	♦	♦	95,46	♦	♦	♦
% dotácia, nenávratný finančný príspevok	♦	♦	♦	♦	4,54	♦	♦	♦
% oslobodenie alebo zníženie spotrebnej dane	99,00	99,86	99,69	♦	♦	♦	♦	♦
% zvýhodnený úver	1,00	0,14	0,31	♦	♦	♦	♦	♦

Poznámka: ♦ - neuvádzané v správe o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za príslušný rok

ZÁVER

Inštitút poskytovania štátnej pomoci má významnú funkciu v environmentálnej politike. Poskytovatelia i príjemcovia štátnej pomoci si musia byť vedomí zákonných povinností vyplývajúcich zo zákona o štátnej pomoci.

Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci nadobudol účinnosť od 1.1.2000. Jeho prijatie patrilo medzi priority predvstupovej prípravy Slovenskej republiky do Európskej únie. Dňa 10. novembra 2015 bol schválený zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon nadobudne účinnosť 1. januára 2016. V novom zákone o štátnej pomoci sa posilnila úloha koordinátora štátnej pomoci tak, aby jeho stanoviská a pozície boli záväzné. Súčasne sa vytvoril právny rámec pre zriadenie centrálného registra pre minimálnu pomoc a pre štátnu pomoc, ktorý by mal zahŕňať aj individuálnu pomoc a pomoc podliehajúcu všeobecnej skupinovej výnimke.

Transparentnosť, pokiaľ ide o poskytovanie štátnej pomoci je kľúčovým prvkom modernizácie pravidiel štátnej pomoci. Transparentnosť podporuje súlad poskytnutia pomoci s príslušnými právnymi predpismi a umožňuje podnikom overiť si, či je pomoc poskytnutá konkurentom oprávnená. Súčasne transparentnosť zvyšuje informovanosť o pomoci poskytnutej na rôznych úrovniach, čím sa zabezpečí lepšia kontrola a monitorovanie na celoštátnej a miestnej úrovni.

Pod'akovanie [zaradenie príspevku]

Táto práca vznikla v rámci riešenia projektu VEGA 1/0990/15 Pripravenosť priemyselných podnikov na implementáciu požiadaviek noriem pre systémy manažérstva kvality ISO 9001: 2015 a systémy environmentálneho manažérstva ISO 14001: 2014

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

6. environmentálny akčný program. - [on-line] Available on - URL:

>http://www.eppgroup.eu/policies/envi/archive/kn_42_sk.asp < [cit.: 2011-07-02]

A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (first programme), OJ C 62,31.7.1973, p.16

⁸⁰ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2015. Protimonopolný úrad SR. Bratislava, máj 2016, s.44. - [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2016/09/04_Vlastny-material3.pdf

⁸¹ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2015, s.15 - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Sprava.pdf> [issue date: 2016-10-07]

⁸² Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2013. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2013.pdf

⁸³ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2012. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskyt_SP_2012.pdf

⁸⁴ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2011. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2011.pdf

⁸⁵ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2010. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3.Sprava_o_poskyt_SP_v_SR_za_rok_2010.pdf

⁸⁶ Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2009. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2010. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskytnutej_st_pom.pdf

- A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (second programme), OJ C 178, 31.7.1976, p.44
- A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (third programme), OJ C 182, 19.7.1982, p.102
- A European Communities programme of policy and action in relation to the environment (fourth programme), OJ C 156, 15.6.1987, p. 138
- Akčný plán štátnej pomoci – menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009. -KOM(2005) 107 v konečnom znení, Brusel 7.6.2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52005DC0107>
- Biela kniha (1995a) – Príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 3.5.1995, COM(95)163, konečné znenie. - Jori-press, Bratislava, 38 pp.
- Biela kniha (1995b) – Príloha - príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie, Brusel, 10.5.1995, COM(95)163, konečné znenie/2. -Jori-press, Bratislava, 467 pp.
- Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, 2012/C 326/01, Úradný vestník EÚ, L 341/10, 18.12.2013, https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/c_32620121026sk.pdf
- Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie - TRETIA ČASŤ: VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE - HLAVA VII: SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA - Kapitola 1: Pravidlá hospodárskej súťaže - Oddiel 2: Pomoc poskytovaná štátmi - Článok 107 (bývalý článok 87 ZES) Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. -[on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN>
- Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. - Úradný vestník 115 , 09/05/2008 S. 0091 – 0092. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008E107&from=EN> [issue date: 2016-10-20]
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on – URL: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-08]
- Nariadenie Rady (EÚ) č. 733/2013 z 22. júla 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 994/98 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: http://www.mfsr.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=5580&documentId=10216 [issue date: 2016-10-21]
- O štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/>
- Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C262/01). - [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2016/12/Oznamenie-o-pojme-pomoc_SK1.pdf
- Piaty environmentálny akčný program "K trvalej udržateľnosti" prijatý v roku 1993, (OJ C 138, 17.5.1993)
- Pravidlá pre posudzovanie horizontálnej štátnej pomoci. --[on-line] Available on - URL: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=5580> [issue date: 2015-10-21]
- Prehľad schválenej a neschválenej štátnej pomoci – Úrad pre štátnu pomoc, Bratislava. - [on-line] Available on - URL: <http://www.usp.sk> [issue date: 2002-09-01]
- Ročné správy o poskytnutej štátnej pomoci. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/?cat=8> [issue date: 2016-10-08]
- Rozhodnutie EP a Rady o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020, „Dobrá život v rámci možností našej planéty, V Bruseli 29. 11. 2012, COM(2012) 710 final, 2012/0337 (COD)
- Rozsudok Súdneho dvora z 21. júla 2011, Alcoa Trasformazioni / Komisia, C-194/09P, ECLI:EU:C:2011:497, bod 125.
- Rozsudok Súdneho dvora z 22. decembra 2008, British Aggregates / Komisia, C-487/06P, ECLI:EU:C:2008:757, bod 111.
- Rusko, M. - Balog, K., 2004: Štátna pomoc na životné prostredie a regióny v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Akademická Dubnica 2004 : II. diel. - Bratislava : STU v Bratislave, ISBN 80-227-2076-3. - s. 489-492
- Rusko, M. - Česnek, K., 2002: Schvaľovanie štátnej pomoci na životné prostredie. - In: XXI. Plavebné dni 2002. s. 348-354
- Rusko, M., 2002: Právna úprava poskytovania štátnej pomoci na životné prostredie v Európskej únii a Slovenskej republike. - In: Euroregión Tatry - súčasť Zelených Karpát, s. 59-63
- Rusko, M., 2006: Environmentálna a regionálna štátna pomoc v Európskej únii a Slovenskej republike. Environmental and regional state aid in the European Union and Slovak Republic. - In: Monitorovanie a

- hodnotenie stavu životného prostredia VI : Zborník referátov. - Zvolen : TU, ISBN 80-228-1685-X. - s. 281-289
- Rusko, M., 2007: Environmentálna politika. - In: Planeta. ISSN 1801-6898. Roč. XV, č. 2 (2007), s. 14-16
- Section 2 - Aids granted by States. - [on-line] Available on - URL: <http://www.lisbon-treaty.org/wcm/the-lisbon-treaty/treaty-on-the-functioning-of-the-european-union-and-comments/part-3-union-policies-and-internal-actions/title-vii-common-rules-on-competition-taxation-and-approximation-of-laws/chapter-1-rules-on-competition/section-2-aids-granted-by-states.html>
- Schémy pomoci de minimis. - [on-line] Available on - URL: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4458> [issue date: 2016-10-20]
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014 Predkladacia správa. - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Predkladacia-sprava.pdf>, <http://www.statnapomoc.sk/?p=1793> [issue date: 2016-09-11]
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2015. Protimonopolný úrad SR. Bratislava, máj 2016, s.44. - [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2016/09/04_Vlastny-material3.pdf
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2014. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2015, s.15 - [on-line] Available on - URL: <http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/06/Sprava.pdf> [issue date: 2016-10-07]
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2013. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2013.pdf
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2012. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskyt_SP_2012.pdf
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2011. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3_Sprava_o_poskyt_SP_2011.pdf
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2010. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/3.Sprava_o_poskyt_SP_v_SR_za_rok_2010.pdf
- Správa o poskytnutej štátnej pomoci v Slovenskej republike za rok 2009. Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, máj 2010. [on-line] Available on - URL: http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2014/12/Sprava_o_poskytnutej_st_pom.pdf
- State aid control. - [on-line] Available on - URL: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html
- State Aid Scoreboard. - [on-line] Available on - URL: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html
- Strážnická V., 1998: Zmluva o Európskej únii – s úplným znením Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. – SAP, Bratislava, 358 pp.
- Strážnická V., 1999: Zmluva o Európskej únii – amsterdamské znenie. Platné znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. - SAP, Bratislava, 207 pp.
- Šibl D., 1998: Európska únia – encyklopédia. - SPRINT, Bratislava, 432 pp.
- Štátna podpora v európskom kontexte. - [on-line] Available on - URL: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-probono/ine/5136-statna-podpora-v-europskom-kontexte>
- Štátna pomoc č. SA.37447 (2013/N) – Slovenská republika Mapa regionálnej pomoci na roky 2014 – 2020. V Bruseli 22.1.2014, C (2014) 105. - [on-line] Available on - URL: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/250127/250127_1548744_63_2.pdf
- The 7th Environment Action Programme. - [on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/action-programme/> [issue date: 2016-10-24]
- The Sixth Environment Action Programme of the European Community 2002-2012. - [on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/newprg/final.htm> [cit.: 2011-09-03]
- Towards Sustainability - the European Community Programme of policy and action in relation to the environment and sustainable development (better known as The Fifth EC Environmental Action Programme). - [on-line] Available on - URL: <http://ec.europa.eu/environment/actionpr.htm> [cit.: 2011-08-03]
- Ú. v. ES L 242, 10.9.2002, s. 1.
- ÚOHS, 2000: Veřejná podpora – Příručka pro poskytovatele a příjemce veřejné podpory. – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Brno, 28 pp.

Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 358/2015 Z. z., dôvodová správa. - [on-line] Available on - URL: <http://www.najpravo.sk/dovodove-spravy/rok-2015/358-2015-z-z.html>
Zákon č. 59/2000 Sb. o verejnej podpore
Zákon NR SR č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci
Zákon NR SR č. 434/2001 Z.z. o štátnej pomoci
Záverečné posúdenie 6. environmentálneho akčného programu poukazuje na pokrok v oblasti environmentálnej politiky – avšak aj na nedostatky pri jeho realizácii. - [on-line] Available on - URL: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/996&format=HTML&aged=0&language=SK&guiLanguage=en> [cit.: 2011-09-03]
Životné prostredie. - [on-line] Available on - URL: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=5583> [issue date: 2016-10-21]

ADRESA AUTORA:

doc. RNDr. Miroslav RUSKO, PhD.

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnologická fakulta Trnava, Botanická 49, 917 01 Trnava, Slovenská republika, e-mail: >miroslav.rusko@stuba.sk<

Prof. Ing. Milan PIATRIK, PhD.

Slovenská spoločnosť pre životné prostredie, Koceľova 15, 815 94 Bratislava, Slovenská republika

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.